

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Igor Taro
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 11.03.2026 nr 1-6/3426-1

Meie 26.03.2026 nr 2.3-4/26/969-2

Arvamus eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks siseministri määruste muutmise määruse eelnõu.

Arvestades, et käsil on andmekogu põhimääruse muutmine, mis annab võimaluse muuta ka kehtivat põhimäärust selgemaks ja konkreetsemaks, siis esitame tähelepanekud nii eelnõu kui ka kehtiva põhimääruse osas.

Eelnõu § 1 punktiga 6 muudetakse põhimääruse § 19 lõiget 3 eesmärgiga kirjutada lahti andmekogud, kust ILLEGAAL¹ saab andmeid vastavalt Euroopa Liidu õigusaktidele ja rahvusvahelistele lepingutele. Samas ei selgu muudatusest, millised erinevatest andmekogudest saadud andmed on ILLEGAAL-i andmeteks ning millised andmed on päringuga saadud andmed, mida andmekogusse ei salvestata. See puudutab ka sama paragrahvi lõikes 2 loetletud andmekogusid. Näiteks saab ILLEGAAL andmeid infosüsteemist POLIS. Põhimääruse järgi on saadavateks andmeteks süüteomenetluse, ennetava tegevuse, otsimise ja jälitusmenetluse andmestiku andmed, kuid põhimäärusest ei selgu, kas ja millised päringuga saadus andmed salvestatakse ILLEGAAL-i ehk muutuvad ILLEGAAL-i andmekoosseisu osaks.

Andmekaitse Inspeksioon on andmekogude juhendi² punktis 3.2 toonud loetelu andmekogu pidamise olulistest küsimustest, mida põhimäärusega reguleeritakse. Sealjuures on punktis 9 märgitud, et põhimääruses tuuakse välja andmete allikad ehk *millistest andmekogudest või kelle käest (millistelt andmeandjatelt) andmeid saadakse. Seeläbi määratakse tegelikult ka kindlaks, millised on andmekogu unikaalsed põhiandmed*. Nimelt keelab AvTS § 43³ lõige 2 asutada ühtede ja samade andmete kogumiseks eraldi andmekogusid, mis tähendab, et kui samu andmeid kogutakse juba mõnda teise andmekogusse põhiandmetena, siis tuleks kasutada seal olevaid andmeid, mitte neid isikutelt uuesti koguda. Samuti on Justiits- ja Digiministeerium oma juhises³ selgitanud, et andmekogu põhimääruses tuleb muu hulgas ka sätestada *andmete allikad ehk andmeandjad koos nende antavate andmetega. Andmekogu põhimäärus annab seega õiguse neid andmeid nõuda ning ideaalis peaks sellele vastama kohustav norm neid andmeid esitada*. Antud juhul jääb aga ebaselgeks § 19 lõigetes 2 ja 3 toodud loetletu.

Samuti juhime tähelepanu § 19 lõikele 1, mille järgi on andmekogu vastutaval töötlejal lubatud esitada päringuid teistesse riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogudesse ja sealt saada andmeid. Märgime, et tegemist on mitteregulatiivse normiga. Õigus teistelt asutustelt või isikutelt andmeid

¹ Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogu

² [Andmekogude juhend](#)

³ [Juhis isikuandmete ja avaliku teabe töötlemise ning andmekogude reguleerimise kohta eelnõudes](#)

saada ei saa tuleneda andmekogu põhimäärusest, vaid seaduse menetlusnormidest, mis asutuste tegevusele kohalduvad. Soovitame sätte kui sisutühja põhimäärusest eemaldada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144